

Ο ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ ΤΕΛΛ

πρόσωπον μυθικόν *.

Πάντες ἠξεύρουσι τὴν ἱστορίαν τοῦ Γουλιέλμου Τέλλ, τοῦ ὁποίου ἡ ἥρωϊκὴ ἀρνησις πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν διαταγῶν τῶν δεσποτῶν τῆς Ἑλβετίας ὑπῆρξεν ἡ πρώτη ἀφορμὴ ἐπαναστατικοῦ κινήματος, δι' οὗ ἡ πατρίς του ἀνέκτησε τὴν ἐλευθερίαν αὐτῆς (1307 μ. Χ). Πολλῶ πρὶν ἢ ὁ μέγας Γερμανὸς ποιητὴς Σχίλλερ δραματοποιήσῃ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, ἦσαν δημοτικώταται αἱ διηγήσεις περὶ τοῦ ὠμοῦ τυράννου Γέσσερ, περὶ τοῦ πύλου αὐτοῦ, πρὸ τοῦ ὁποίου ὄφειλον γ' ἀποκαλύπτωνται οἱ διαβάττι, καὶ περὶ τῆς ὑπερηφάνου παρακοῆς τοῦ φιλελευθέρου ὄρεινου. Καίτοι δὲ τὸ ἐπεισόδιον τοῦ μήλου, ὅπερ τεθῆν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ τέκνου του διετάχθη νὰ τοξεύσῃ ὁ Τέλλ, ἐφαίνεται ἐπιστήριον πλεσιάζον μᾶλλον πρὸς τὸν μῦθον παρά τὴν ἱστορίαν, ἀλλ' ὅμως ἀνασκαί αἱ διηγήσεις αὐταὶ μέχρι καὶ τῶν ἐλαχίστων λεπτομερειῶν τῶν ἐπισημοῦτον αὐθεντικαὶ καὶ περιελαμβάνοντο ἕως ἐσχάτων ἐν ταῖς ἱστορίαις τῆς Ἑλβετίας.

Τὸ γεγονός, εἰς ὃ ὄφειλε τὴν ἀρχὴν αὐτῆς ἡ ἐλβετικὴ ὁμόσπονδος πολιτεία, ἱκανοὶ ὑπεστήριζον μέχρι τοῦδε ὅτι παρεμορφώθη ἀναμιχθὲν ἐνωρίς μετὰ μύθων καὶ συγχυσθὲν μετὰ διαφόρων τοπικῶν παραδόσεων. Πᾶσαν δὲ περὶ τῆς γνώμης ταύτης ἀμφιβολίαν αἴρει, νομίζομεν, τὸ κατὰ τὸ παρὸν ἔτος 1877 ἐν Ἀϊδρονν ἐκδοθὲν σύγγραμμα τοῦ Ἑλβετοῦ καθηγητοῦ Ε. Λ. Ρόχολτς (Rochholz) ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν : *Ὁ Τέλλ καὶ ὁ Γέσσερ ἐν τῷ μύθῳ καὶ τῇ ἱστορίᾳ*, οὗ συμπλήρωμα δύναται νὰ θεωρηθῇ ἕτερον ἔργον τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως περὶ τοῦ Γέσσερ, πρὸ τινος μόλις δημοσιευθὲν.

Ἐν τῷ συγγράματι τούτῳ ἀποδεικνύεται πειστικώτατα ὅτι ὁ Τέλλ εἶναι μυθικὸς ἥρωας κοινὸς εἰς πολλοὺς λαοὺς τῆς Εὐρώπης. Εἰς Ἑλβετίαν ὅμως ἰδίως φαίνεται ὅτι ὁ περὶ τούτου μῦθος μετηνέχθη ἐκ Σκανδιναυίας. Ἀνάγεται δὲ καὶ ὁ μῦθος αὗτος εἰς τοὺς ἡλιακοὺς, ὁ δὲ Τέλλ, ἀντὶ ἥρωας τὴν ἐλευθερίαν τῆς πατρίδος αὐτοῦ ὑπερασπίζοντος, ἀνακτᾶται τὴν ἀρχικὴν καὶ ἀληθῆ αὐτοῦ σημεσίαν· εἶναι προσωποποιήσις τοῦ ἡλίου, εἶδος τοξότου Ἀπόλλωνος τῶν βορείων λαῶν. Ὁ μῦθος περὶ τοῦ μήλου, ὅπερ κατὰ τὴν τυραννικὴν διαταγὴν ἐτόξευσε ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἰδίου παιδός, εἶσις

*) Ἐδημοσιεύθη ἐν Ἐστίᾳ 1877 τ. Α' σ. 628—4.

δύναται δικαίως νὰ ταχθῆ μεταξὺ τῶν ὠραιότερων δραματικῶν θέσεων ἐξ ἑσῶν ἢ φαντασίᾳ τοῦ λαοῦ ἐπενόησεν, ὁ μῦθος οὗτος ἀνευρίσκειται πρὸ ὅλοις σχεδὸν τοῖς λαοῖς τοῦ κόσμου, ἀντικαθισταμένου μόλις ἐνίοτε τοῦ μήλου διὰ καρύου ἢ δακτυλίου ἢ νομίσματος.

Ἄλλὰ πῶς ὁ ἐλβετικὸς λαὸς συναχώνευσεν τὸν μῦθον τοῦτον μεθ' ἐνὸς τῶν σπουδαιοτάτων συμβάντων τῆς ἱστορίας αὐτοῦ ; Ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἄνω μνημονευθέντος συγγράμματος ἐξηγεῖ τὸ ζήτημα τοῦτο διὰ τινος ἐγγωρῆ παραδόσεως. Ἐν τινι χωρίῳ τῆς Ἑλβετίας ὑπάρχει παρεκκλήτιον, τῶν τριῶν Τέλλ ἐπονομαζόμενον. Εἰσὶ δὲ οἱ τρεῖς Τέλλ ἦρωες πάτριοι, περὶ ὧν ὁ λαὸς πιστεύει ὅτι κοιμῶνται ὑπὸν αἰώνιον καὶ ἐξυπνοῦσιν, ὡσάντις ἢ Ἑλβετία διατρέχει κίνδυνον μέγαν, ὅπως σώσωσιν αὐτήν. Ὁμοίως παραδόσεις ἔχουσιν ἅπαντες σχεδὸν οἱ λαοί, καὶ ὁ ἡμέτερος ἔτι, ἔστις πιστεύει ὅτι εἰς ἀπόκρυφόν τι ὑπόγειον τῆς Κωνσταντινουπόλεως εὐρίσκεται ὁ μαρμαρωμένος βασιλιᾶς, ὁ τελευταῖος τῶν Ἑλλήνων αὐτοκρατόρων, ὅστις, ὅταν σημάνη ἢ ὦρα, θὰ ἐξυπνήσῃ, ὅπως διώξῃ τοὺς ἀπίστους μέχρι τῆς Κόκκινης Μηλιᾶς καὶ ἀποδώσῃ εἰς τὸ Ἑλληνικὸν κράτος τὴν προτέραν αὐτοῦ λαμπρότητα. Ἐνεκα λοιπὸν τῆς παραδόσεως ταύτης, ὡσάντις συνέδαινε ἐπαναστάσις τις τοῦ λαοῦ, οἱ ἐπαναστάται ἀπὸ τῶν τριῶν ἐτίθεντο ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν τριῶν Τέλλ ἢ ἀπλῶς ἐπονομαζόμενοι τὰς τριῶν Τέλλ. Τοιαύτας ἐπαναστάσεις ἀναφέρει ἱκανῶς ἡ ἱστορία τῆς Ἑλβετίας, δι' ἣν οὐδέποτε ἀπίθανόν ἐστι ἢ σημαντικωτάτη τούτων ἀπεδοῖται κατόπιν εἰς ἓνα μόνον ἦρωα. Ὁ ἦρωας οὗτος δὲν εἶναι πλέον Τέλλ ἢ προσηγορίαις τοῦ ἡλίου· εἶναι ἢ προσωποποιήσις τοῦ λαοῦ. Οὕτως ἢ Ἑλβετία οὐδὲν ἀπόλλυσι, καταδειχθέντος τοῦ ἀνυπάρκτου τοῦ πρωτίστου αὐτῆς ἦρωος. Εἰς τὴν θέσιν τοῦ Τέλλ, διὰ τῆς μεγάλης αὐτοῦ ἀνδρείας ἐκδιώκοντος τοὺς τυράννους τῆς πατρίδος του, ἡ ἱστορία ἀναβιδάζει νῦν τὸν λαὸν ἀνακτῶντα μόνον ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν ἰδίαν ἐλευθερίαν.

